

M
A
L
VELKÉ
TĚMA II.

SOCHY

MICHAL GABRIEL

VELKÉ TÉMA, MALÉ SOCHY II.

První vydání, 2023, náklad 400 ks

© díla: Michal Gabriel
Fotografie: Ondřej Polák
Redakce: Lucie Pangráčová, Tomáš Lexa
Grafická úprava: Martin Löser
Tisk: Triangl, a.s.

ISBN 978-80-11-03689-8

M
A
L
VELKÉ
TÉMA II.
SOCHY
MICHAL GABRIEL

VELKÉ TÉMA, MALÉ SOCHY II.

V průběhu loňského roku jsem se rozhodl dát definitivní podobu některým svým skicám, z nichž se nakonec zrodila kolekce komorních děl představených na výstavě Velké téma malé sochy. Od té doby se mi podařilo zrekonstruovat a odlít do bronzu další modely v množství, které je pro mě překvapivé. U každé další sošky si vždy vzpomenu na většinu nápadů spojených s jejím vznikem.

Původní skici jsou pospojované z drátů, tištěných detailů nebo modelovaných částí z hlíny, epoxidové modelovací hmoty nebo i dětského moduritu, a především sochařských myšlenek, představ o rozměrech, tvarech i sděleních. Sochy jsem si představoval v malém modelu jako velkou budoucí sochu a zkoušel jsem varianty, jak nejpřesněji vyjádřit ve tvarech svůj záměr. Někdy jsem ale nechal materiál pracovat „samostatně“ a byl překvapený možnostmi nabízenými proměňující se tvárnou hmotou. Vnímám to jako přemýšlení ve tvarech. Nekladl jsem nárok na trvalost a kombinoval vše, co bylo tvarově inspirativní.

Postup ale mohl být i obrácený: velké, již hotové sochy jsem skenoval 3D skenerem a pomocí 3D tisku je vracel zpět do malého rozměru, abych mohl sochy propojit do nových souvislostí a tím nových příběhů. Vracel jsem se i k fragmentům hotových objektů a nechával je vyrůst do jiných. Někdy tento proces probíhal fyzicky domodelováním v rukách a někdy ve virtuálním prostoru počítače. Nástroje digitálního sochařství mi nabízely, do té doby nevídané, sochařské postupy v podobě přesného řezání jednotlivých dílů, snadné proměny měřítek, zvětšování objemů detailů sochy nebo zrcadlového převrácení tvarů.

Měnilo to pohled na sochařskou práci s hmotou i pohled na hmotu samou. Uvědomil jsem si, že může být tvar od hmoty odpojený a alespoň ve virtuálním prostoru fungovat samostatně, jen jako povrchová síť zbavená gravitace. Je snadné ji prohlížet z vnější i z vnitřní strany. Drží sama ve virtuálním prostoru a umožňuje zcela bez odporu pronikat jednotlivými tvary skrze sebe.

Některé z postupů digitálního sochařství jsem přenesl i do práce s malými sochami. Především jsem začal hojně užívat řezání a snadného spojování rozřezaných částí do nových souvislostí. Přecházel jsem pomocí 3D tiskárny

z virtuálního prostoru do reálného fyzického, abych zde propojil tištěné tvary s modelovanými v ruce. Vymodelované nebo reálné tvary přírodnin v jakémkoli rozměru jsem skenerem přenášel do virtuálního prostoru, abych je rozměrově upravil, přiblížil, propojil a v malém rozměru opět vrátil pomocí 3D tisku zpět do fyzického světa hmot.

Po delší době se vše spojilo do proudu, ve kterém malé sochy vznikaly a vršily se mi ve skladu. Nevyhazoval jsem je, protože jejich příběhy byly stále otevřené, a mohl jsem se k nim kdykoli vrátit a rozvinout je nebo přepracovat do jiných. Nakonec ale jejich množství narůstalo a začínaly se bortit, a já stál před rozhodnutím, co s nimi. Bylo možné je postupně naskenovat a vytvořit si virtuální sklad stále otevřených soch. Postupně jsem to sice udělal, ale prohlížení takového archivu, který je založený na názvech nebo malých obrázcích je tak náročné, že se to stává téměř nemožným. Rozhodl jsem se jednotlivé skici dovést do definitivní podoby a v té je stabilizovat odlitím do bronzu.

Občas jsem na některé uvízl, abych ji znovu dokončil. Nedělalo mi žádný problém se k tématům vracet, protože pro mě byla stále aktuální. Naopak bylo příjemné a osvobozující nelpět na některých detailech, které jsem považoval před lety za důležité. Někdy se stávalo, že to, co jsem dříve viděl jako nepodstatné, dostalo najednou důležitost. Jindy jsem nacházel řešení, ke kterým jsem se nedokázal v době vzniku sochy dopracovat.

Jako definitivní barvu bronzu jsem zvolil černou patinu. Nechtěl jsem odvádět pozornost ke kráse materiálu, naopak jsem tento materiál chtěl potlačit a nechat mu prostor jen v jeho dokonalém otisku, pevnosti a trvalosti. Všechny sochy jsou lité starou metodou lití na ztracený vosk, ale zároveň posunuté do současnosti tzv. skořepinovým litím. Tyto odlitky se vyznačují velmi čistým povrchem, který v hloubkách záhybů složitých drobných soch není snadné a někdy doslova nemožné vybrousit.

Stejně jako při výběru pořadí pro lití nebyla důležitá časová osa, není ani tento katalog uspořádán chronologicky. Jeho strukturu určila tvarová, vizuální a významová blízkost.

Jsem rád, že jsem se rozhodl pro uchování svých původně provizorních návrhů, jejich dokončení a postupné odlití. Uvědomil jsem si, že i po dvaceti letech jsem schopný na sochu navázat jako bych ji odložil včera. Aktuálnost vnímám ne tolik v tématech a formách, ale spíše v nástrojích, které mám aktuálně k dispozici.

Nikdy jsem na začátku své sochařské kariéry nepředpokládal takový zvrát v „sochařských technologiích“ a myslím, že to z historického hlediska není běžný zvrát. Začínal jsem tradičními sochařskými postupy, jaké se tehdy na AVU vyučovaly. Byly založené na modelování v hlíně. Pracovali jsme se stejnou hlínou, která určitě obsahovala i hlinu ze soch Myslbeka, Štursy a dalších velikánů českého sochařství. Hlína se opakovaně mlela a máčela a přidávala se k ní nová, dovážená z Mostecka. Používali jsme stejné konstrukce na figuru a k posunům docházelo pouze v nových materiálech a technických postupech nahrazující ty staré. Tvary byly spojené s hmotou a přemýšlení o nich rovněž. Nepovažoval jsem to za omezení a věřil jsem, že i tak si lze nalézt svoje sochařské téma. Hledal jsem v oblasti abstraktních forem a v jejich vzájemných průnicích, ale také v odkazech na sochařské formy starověkých kultur.

S objevem digitálního sochařství a technologií s ním spojených, jsem se vrátil k realistickým formám a přes ně a přes jejich tvarovou náročnost objevoval možnosti, jak neokázale a čitelně nahlédnout do nového světa tvarů bez hmoty. Malé skici byly cestou, která mně to umožňovala s možností hmotného a hmatatelného výsledku.

Myšlenka ale nepředbíhala ruce. Nově vznikající sošky a skici ukazovaly, kam lze jít a jaká témata to může otevírat. V nekonečných tvarových možnostech jsem nutně omezil nekonečný prostor témat. Těch otevřených, jež čekají na své dopracování a finální sochu je mnoho, a není jisté, že na všechny jednou dojde. Proto jsem úvahy o nich uložil do bronz, materiálu určeného pro věčnost.

Michal Gabriel

NA VELKÉ KOČCE ZLEVA 2008 – 2021, bronz, 32 × 43 × 9 cm

NA VELKÉ KOČCE ZPRAVA 2008 – 2021, bronz, 32 × 43 × 9 cm

LVICE 2018 – 2022, bronz, 13 × 41 × 12 cm

SMEČKA NA SKÁLE 2022, bronz, 14 × 54 × 13 cm

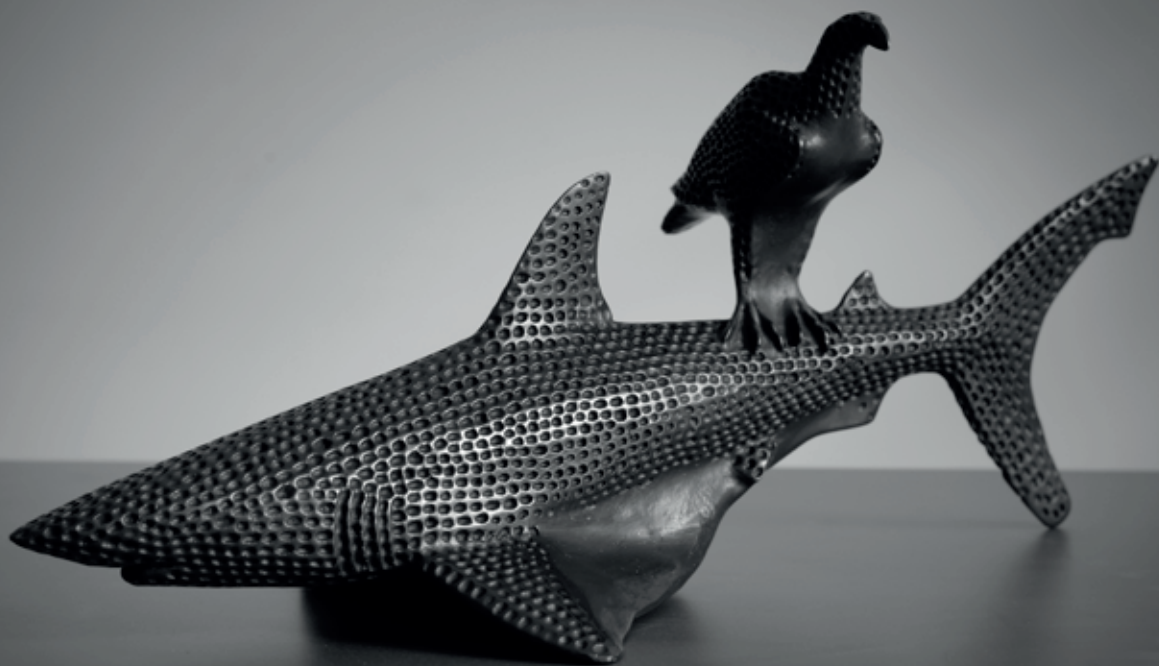

KOČKOPES 2016, bronz, 22 × 40 × 10 cm

LEVHART 2011 – 2018, bronz, 14 × 51 × 31 cm

ŽRALOK A PTÁK 2013, bronz, 15 × 35 × 14 cm

VODA, ZEMĚ, VZDUCH 2011, bronz, 24 × 38 × 20 cm

ROZHRANÍ 2009, bronz, 45 × 44 × 24 cm

RYBÁŘ 2008, bronz, 20 × 15 × 10 cm

PARYBA 2010, bronz, 13 × 42 × 18,5 cm

DRAK 2019, bronz, 43 × 30 × 38 cm

HEJNO DEVÍTI PTÁKŮ 2022, bronz, 26 × 26 × 22 cm

DVOJITÝ PTÁK 2017, bronz, 31 × 30 × 13 cm

PODKOVY 2018, bronz, 18,5 × 23 × 6,5 cm

JEZDEC POKRYTÝ STRUKTUROU 2014, bronz, 39 × 42 × 23 cm

ODRAŽ 2018 – 2022, bronz, 33 × 24 × 13 cm

ČTYŘI KONĚ S JEZDCEM 2022, bronz, 32 × 70 × 24 cm

TROJICE 2023, bronz, 12,5 × 20 × 8 cm

KAREL IV. SKICA 1 2017, bronz, 24 × 20 × 1,5 cm

KAREL IV. SKICA 2 2017, bronz, 41 × 33 × 12 cm

LESNÍ CHODEC 2004, bronz, 43 × 12 × 10 cm

ZAHRADNÍK (KVĚTINOVÁ FIGURA) 2015, bronz, 53 × 34 × 21 cm

SPIRÁLOVÝ ŽEBŘÍK 3 2015, bronz, 46 × 33 × 15,5 cm

ZVĚSTOVÁNÍ 2007 – 2022, bronz, 67 × 18 × 17,5 cm

VE STÍNU LILIE 2003 – 2022, bronz, 45 × 18,5 × 11 cm

KVĚTONOŠ 2000 – 2022, bronz, 29 × 28 × 19 cm

ČEPEL 2008, bronz, 48 × 20 × 20 cm

SETKÁNÍ Z OSMDESÁTÝCH LET 2008, bronz, 20 × 17 × 10 cm

PO PÁS 2015, bronz, 16 × 26 × 18 cm

ADAM - SKAFANDR 2018, bronz, 50 × 20 × 20 cm

SEVERNÍ ARCHANDĚL 2018, bronz, 21,5 × 13 × 8,5 cm

JIŽNÍ ARCHANDĚL 2018, bronz, 21 × 15 × 10 cm

VÝCHODNÍ ARCHANDĚL 2018, bronz, 14,5 × 17 × 14 cm

ZÁPADNÍ ARCHANDĚL 2018, bronz, 15 × 37 × 13 cm

ANDĚL 2020 – 2022, bronz, 46 × 41 × 33 cm

KLOBOUK 2006 – 2022, bronz, 32,5 × 15,5 × 15,5 cm

POSEL 2007, bronz, 28 × 10 × 10 cm

NOSIČI 2009, bronz, 25 × 25 × 13 cm

HLÍDKA 2009, bronz, 22 × 21 × 19 cm

JÍZDA 2019, bronz, 20 × 38 × 10 cm

VÝLET 2019, bronz, 24 × 29,5 × 8 cm

RYCHLÝ JEZDEC – „ZÁVODNÍK“ skica k prvnímu apokalyptickému jezdcí,
2015, bronz, 15 × 31,5 × 13 cm

ČTYŘKOLKA 2015, bronz, 14 × 36 × 17 cm

ESTER 2014, bronz, 15 × 39 × 6 cm

LU 2014, bronz, 24 × 40 × 7 cm

ILUZE 2019 – 2023, bronz, 19 × 35,5 × 11 cm

PŘELUD 2019 – 2022, bronz, 20 × 35 × 10 cm

TATRA HANZELKY A ZIKMUNDA 2022, bronz, 27 × 21 × 19,5 cm

FOSILIE 2022, bronz, 11 × 38 × 13,5 cm

KANOISTKA 2019 – 2022, bronz, 16 × 98 × 9 cm

ZROZENÍ VENUŠE – NA VLNĚ 2011, bronz, 11 × 30,5 × 19,5 cm

VĚSTONICKÁ VENUŠE A GUDEA Z LAGAŠE 2008, bronz, 18,5 × 20 × 10 cm

POZICE MOTÝLA 2017 – 2022, bronz, 30 × 47 × 6,5 cm

TROJICE 2008, bronz, 14 × 24,5 × 17,5 cm

PŘEVRAČENÍ TVARŮ 2018 – 2022, bronz, 30 × 37 × 30 cm

ROVNOVÁHA 2004 – 2022, bronz, 34 × 22 × 22 cm

MASKY 2008, bronz, 20 × 18,5 × 10 cm

DĚTSKÝ VOZÍK 2008, bronz, 20 × 23 × 13,5 cm

POZOROVATELNA 2021, bronz, 24,5 × 18 × 9 cm

S MOLITANEM 2021, bronz, 25 × 13 × 8 cm

GOLFISTA 2017 – 2022, bronz, 30 × 26,5 × 24,5 cm

GOLFISTA – ODPAL 2016 – 2022, bronz, 21 × 12,5 × 14,5 cm

BĚH V LINÍCH I. 2011 – 2022, bronz, 23 × 44 × 14 cm

BĚH V LINÍCH II. 2011 – 2022, bronz, 23 × 33 cm

BĚH V LINÍCH III. 2011 – 2022, bronz, 21 × 31,5 × 13 cm

BĚH V LINÍCH IV. 2011 – 2022, bronz, 21,5 × 34,5 × 10 cm

LOVEC MRAKŮ 2018, bronz, 38 × 27 × 14 cm

POZICE HOUPAČKY 2018 – 2022, bronz, 22 × 45 × 14,5 cm

DRÁHA OSTŘÍ 2008, bronz, 36 × 21 × 21 cm

ANDĚL ČTYŘ SVĚTOVÝCH STRAN 1995, bronz, 45 × 28 × 14 cm

PŘÍZRAK BĚŽCE 2020, bronz, 43,5 × 23,5 × 14 cm

PEGAS 2016, bronz, 38 × 22,5 × 20 cm

LOUTNISTA 1983, bronz, 25 × 24 × 20 cm

LOUTNISTA ZPĚVÁK 1983, bronz, 25 × 21 × 20 cm

JOGÍN 1999, bronz, 13 × 11 × 9,5 cm

VESLAŘ 1983, bronz, 17 × 12 × 11 cm

ZAKLÍNAČKA 2022, bronz, 44 × 18,5 × 13 cm

STÍN 2020, bronz, 38 × 23 × 19 cm

DVA POHÁRY 2001, bronz, 45 × 29 × 14 cm

PĚT HROTŮ 2016, bronz, 66 × 32 × 21 cm

KOCOUR 2022, bronz, 33 × 15 × 12 cm

JELEN 2015 – 2021, bronz, 52 × 52 × 25 cm

PŘEVOZNÍK DO RÁJE 2007, bronz, 35,5 × 15,6 × 13 cm

RUB TVÁŘE 2010, bronz, 20 × 21 × 8 cm

INKOGNITO 2010, bronz, 33 × 30 × 29 cm

M
A
L
VELKÉ
TĚMA II.

SOCHY

MICHAL GABRIEL